

สารบัญ

บทที่ 1	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทต่างๆ	1
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตหม้อดินหุ่งตันและหม้อส่วนนำไปเคลือบ	2
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตกระถางปลูกต้นไม้และกล้วยไม้	3
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตอิฐก่อสร้าง	3
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตกระเบื้องปูพื้น	5
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตโถ่ดินไม่เคลือบ	6
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตโถ่และไหเคลือบ	7
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาเคลือบและไม่เคลือบ	8
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผานิดเคลือบไฟดำ	8
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตกระเบื้องเคลือบห้องน้ำ	9
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตกระเบื้องไม้สักเคลือบและไม่เคลือบ	10
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตเครื่องจานวนไฟฟ้า	10
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตเครื่องสุขภัณฑ์	11
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตของใช้ในครัวเรือนและเครื่องประดับ	11
	วัตถุดินที่ใช้ในการผลิตวัตถุทนไฟ	13
	แผนภูมิแสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในโรงงานอุตสาหกรรม	14
	แผนภูมิแสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ในระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว	15
	สรุปข้อเปรียบเทียบกระบวนการผลิตในระบบโรงงานอุตสาหกรรมกับ ระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว	16
บทที่ 2	ประเภทและสมบัติของวัตถุดิน	17
	ประเภทของวัตถุดิน	17
	วัตถุดินประเภทที่มีความเหนียว	17
	สมบัติของดิน	19
	สมบัติทางกายภาพของดิน	19
	การทดสอบด้วยองค์นิ	19
	การทดสอบเมื่อแห้ง	19
	การทดสอบเมื่อเผา	20
	ความเหนียวของดิน	21
	ความพรุนด้วยองค์นิ	23
	ขนาดของเม็ดดิน	25
	สีของดิน	25
	ความแข็งแรงของดิน	27

สมบัติทางเคมีของดิน.....	29
สารประกอบหลักในเนื้อดิน	29
สมบัติของสารประกอบที่เจือปนอยู่ในเนื้อดิน	30
วัตถุดินประเภทที่ไม่มีความเหมือน	32
สมบัติของหิน	32
สมบัติทางกายภาพของหิน	32
สีของหิน	33
รูปคลิกของหิน	33
แนวแตกเรียนของหิน	33
ความหวานของหิน	35
ความแข็งของหิน	37
สมบัติทางเคมีของหิน	38
สิ่งที่ควรคำนึงในการใช้วัตถุดินผลิตเครื่องปั้นดินเผา	40
บทที่ 3 ดินขาว	41
แหล่งกำเนิดดินขาว	42
ดินขาวที่มีสารประกอบของอะลูมิเนียมซิลิกेट	43
ดินขาวที่มีสารประกอบของแคลเซียมคาร์บอนेट	44
แหล่งดินขาวในประเทศไทย	45
สมบัติทางกายภาพของดินขาว	52
สารประกอบทางเคมีของดินขาว	53
การตกแต่งดินขาว	53
ประโยชน์ของดินขาว	54
แผนภูมิแสดงลำดับขั้นการตกแต่งดินขาว	55
บทที่ 4 ดินเหนียวขาว	61
แหล่งกำเนิดดินเหนียวขาว	62
การตรวจสอบดินเหนียวขาว	63
แหล่งดินเหนียวขาวในประเทศไทย	63
สมบัติทางกายภาพของดินเหนียวขาว	69
สารประกอบทางเคมีของดินเหนียวขาว	69
การตกแต่งดินเหนียวขาว	70
แผนภูมิแสดงลำดับขั้นการแตกแต่งดินเหนียวขาว	70
ประโยชน์ของดินเหนียวขาว	71
ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดินขาวกับดินเหนียวขาว	73
สรุปความต้องการดินขาวในอุตสาหกรรม	74
สรุปความต้องการดินเหนียวขาวในอุตสาหกรรม	74

บทที่ 5	ดินชนิดอื่น ๆ	75
	แหล่งกำเนิดดินเหนียว	76
	ประเภทของดินเหนียว	76
	การตรวจสอบดินเหนียว	79
	การตรวจสอบดินทราย	79
	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดินทรายกับดินแซกกา	80
	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดินทรายกับดินเซื้อทอนไฟ	80
	แหล่งดินเหนียวในประเทศไทย	81
	แหล่งดินทรายในประเทศไทย	84
	การทำปอร์เซ็นต์ของเนื้อดินจากแหล่งต่าง ๆ	87
	สมบัติทางกายภาพของดินเหนียว	88
	สมบัติทางกายภาพของดินทราย	88
	สารประกอบทางเคมีของดินเหนียวและดินทราย	88
	การตกแต่งดินเหนียว	89
	การตกแต่งดินทราย	89
	ประโยชน์ของดินเหนียว	90
	ประโยชน์ของดินทราย	91
	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดินแต่ละชนิด	93
บทที่ 6	หินฟันม้า	95
	การตรวจสอบหินฟันม้า	96
	แหล่งกำเนิดหินฟันม้า	97
	แหล่งหินฟันม้าในประเทศไทย	98
	แหล่งหินฟันม้าในต่างประเทศ	99
	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหินคอร์นิชกับหินฟันม้า	100
	สมบัติทางกายภาพของหินฟันม้า	101
	การนวดย่อยหินฟันม้า	104
	แผนภูมิแสดงลำดับขั้นการนวดย่อยหินฟันม้า	105
	ประโยชน์ของหินฟันม้า	106
บทที่ 7	หินควอตซ์	113
	การตรวจสอบหินควอตซ์	113
	แหล่งกำเนิดหินควอตซ์	114
	แหล่งหินควอตซ์ในประเทศไทย	114
	สมบัติทางกายภาพของหินควอตซ์	116
	ลักษณะของหินควอตซ์ชนิดต่าง ๆ	116
	สารประกอบทางเคมีของหินควอตซ์	119
	การนวดย่อยหินควอตซ์	120

บกที่ 8	ปรากฏการณ์ของเพาหินقوตซ์	120
	ประไยชน์ของหินควอตซ์	121
	อันตรายจากหินควอตซ์	125
บกที่ 8	หินชนิดอื่นๆ	127
	หินปูน	128
	ลักษณะของหินปูน	128
	สมบัติทางเคมีของหินปูน	128
	การตรวจสอบหินปูน	128
	แหล่งกำเนิดหินปูน	129
	ประไยชน์ของหินปูน	130
	หินไดโอลไมต์	132
	ลักษณะของหินไดโอลไมต์	132
	สมบัติทางเคมีของหินไดโอลไมต์	132
	การตรวจสอบหินไดโอลไมต์	132
	แหล่งกำเนิดหินไดโอลไมต์	132
	ประไยชน์ของหินไดโอลไมต์	133
	ประไยชน์ของหินไดโอลไมต์ในอุตสาหกรรมเคลือบปืนดินเผา	133
	หินไฟโรฟลัลต์	136
	ลักษณะของหินไฟโรฟลัลต์	136
	การตรวจสอบหินไฟโรฟลัลต์	136
	แหล่งกำเนิดหินไฟโรฟลัลต์	136
	ประไยชน์ของหินไฟโรฟลัลต์	138
	ประไยชน์ของหินไฟโรฟลัลต์ในอุตสาหกรรมเครื่องปืนดินเผา	138
	หัลก์	139
	ลักษณะของหัลก์	140
	สมบัติทางเคมีของหัลก์	140
	การตรวจสอบหัลก์	140
	แหล่งกำเนิดหัลก์	140
	ประไยชน์ของหัลก์และหินสูญ	141
บกที่ 9	วัตถุเคมีที่มีสมบัติเป็นด่าง	145
	สมบัติและประไยชน์ของวัตถุเคมีในกลุ่มด่าง	145
	ประไยชน์จากการประกอบของโซเดียม	148
	ประไยชน์จากการประกอบของโพแทสเซียม	149
	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโซเดียมกับโพแทสเซียม	150
	ประไยชน์จากการประกอบของลิเทียม	152
	ประไยชน์จากการประกอบของแคลเซียม	155

ประยิชน์จากสารประกอบของสตอรอนเชี่ยม	157
ประยิชน์จากสารประกอบของแมกนีเซียม	158
ประยิชน์จากสารประกอบของแบเรียม	159
ประยิชน์จากสารประกอบของสังกะสี	160
ประยิชน์จากสารประกอบของตะกั่ว	163
ลักษณะของการผู้แพพิษตะกั่ว	164
ประยิชน์จากสารประกอบของทองแดง	166
ประยิชน์จากสารประกอบของเงิน	167
ประยิชน์จากสารประกอบของแมงกานีส	168
ประยิชน์จากสารประกอบของnickel	168
ประยิชน์จากสารประกอบของแคดเมียม	169
ประยิชน์จากสารประกอบของโคโนลต์	171
บทที่ 10 วัตถุเคมีที่มีสมบัติเป็นกลางและเป็นกรด	175
สมบัติและประยิชน์ของวัตถุเคมีในกลุ่มที่เป็นกลาง	175
ประยิชน์จากสารประกอบของอะลูมิเนียม	177
ประยิชน์จากสารประกอบของแอนติโมน	178
ประยิชน์จากสารประกอบของโนรอน	180
ประยิชน์จากสารประกอบของอาร์เซนิก	181
ประยิชน์จากสารประกอบของบิสเมท	182
ประยิชน์จากสารประกอบของโกรเมียม	184
ประยิชน์จากสารประกอบของเหล็ก	186
สมบัติและประยิชน์ของวัตถุเคมีในกลุ่มที่เป็นกรด	186
ประยิชน์จากสารประกอบของซิลิคอน	187
ประยิชน์จากสารประกอบของไทเทเนียม	188
ประยิชน์จากสารประกอบของฟอสฟอรัส	190
ประยิชน์จากสารประกอบของดีบุก	191
ประยิชน์จากสารประกอบของเซอร์โคเนียม	192
ประยิชน์จากสารประกอบของวานาเดียม	194
ตารางแสดงการใช้สารประกอบทางเคมีเป็นวัตถุดินในเคลือบสีต่างๆ	198
ตารางสรุปกลุ่มสารประกอบที่ใช้เป็นวัตถุดินในเคลือบอย่างพร่าหลาย	200
การควบคุมวัตถุดินในเคลือบ	200
บรรณานุกรม	201

วัตถุดิบที่ใช้แพร่หลาย ในงานเซรามิกส์

(Raw Materials of Ceramics)

รองศาสตราจารย์อายุวัฒน์ สว่างผล

กศ.บ. (อุตสาหกรรมศิลป์), คส.ม. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา)

ภาควิชาหัดดีกีฬาและอุตสาหกรรมศิลป์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถานบัน្តราชក្រឹតាំងផែរ

666.4
๐ ๒๖
๒๕๔๓
๙๔๒๘
๑๘๙๗ ๔๓

0024-21460

สำนักพิมพ์โอดีียนสโตร์

- วังน้ำพาน : 860-862 วังน้ำพาน กรุงเทพมหานคร 10200 โทร. 221-0742, 221-6567 แฟกซ์ 225-3300
 สยามสแควร์ : 218/10-12 สยามสแควร์ชอย 1 กรุงเทพมหานคร 10330 โทร. 251-4476, 254-8807 แฟกซ์ 254-8806
 ปันนาก้า : 1/35-39 ถนนบรมราชชนนี บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 โทร. 434-8814-5 แฟกซ์ 424-0152